

”What’s up, homeboy?” – Anglicismer i svenskt talspråk

Emmi Ahola

Kandidatavhandling i svenska

Jyväskylä universitet

Institutionen för språk

Våren 2015

Innehåll

1 Inledning	4
1.2 Syfte.....	4
2 Bakgrund.....	5
2.1 Definiering av viktiga termer	5
2.2 En historisk tillbakablick.....	5
2.3 Tidigare forskning	7
3 Mål, material och metod	11
3.1 Insamlingen av materialet	12
4 Resultat.....	12
Olika typer av anglicismer.....	13
4.1 Enstaka ord.....	14
4.2 Etablerade ord (finns i SAOL)	16
4.3 Fraser på engelska	18
4.4 Fraser delvis på engelska.....	19
4.5 Konstruktionslån och översättningslån	20
5 Sammanfattande diskussion.....	21
6 Litteraturlista.....	22

Humanistinen tiedekunta	Kielten laitos
Emmi Ahola	
”What’s up homeboy?” – Anglicismer i svenskt talspråk	
Ruotsin kieli	Kandidaatintutkielma
05/2015	23 sivua
<p>Englannin kielen vaikutus ruotsin kieleen on ollut kautta aikojen hyvin merkittävä. Kaikenikäiset sisältävät puheeseensa englantia erilaisissa tilanteissa ja sitä kuulee myös radiossa, televisiossa ja sanoma- ja aikakauslehdissä. Tutkielman tarkoituksena oli selvittää kuinka yleistä anglisismien käyttö on ruotsin puhekielessä, millaisia erityyppisiä anglisismeja esiintyy, mihin sanaluokkiin ne kuuluvat ja onko niiden käytölle pragmaattisia syitä. Aineisto kerättiin ruotsalaisen komediasarjan <i>Solsidan</i> kahden tuotantokauden 20 jaksosta tekemällä muistiinpanoja ja tarkkailemalla tekstityksiä. Aineisto valikoitui kielensä ja kokonaisuutensa perusteella, sillä kieli on modernia puhekieltä ja mahdollisimman lähellä autenttista kommunikaatiota. Täysin autenttista aineistoa olisi ollut paljon haastavampaa koostaa lyhyellä aikataululla. Materiaali koostui yhteensä 107 esimerkistä, jotka jaoteltiin analyysissä erilaisiin kategorioihin sen perusteella, millaisia lainasanoja esimerkki edusti. Tutkielman tuloksien perusteella selvisi, että englanninkielisiä ilmauksia esiintyy ohjelmassa runsaasti eri tilanteissa. Suurin osa lainasanoista on substantiiveja tai kokonaisia, idiomaattisia englanninkielisiä sanontoja tai ilmauksia. Englannin kielen käyttö on tilannesidonnaista ja sitä lainataan kuvaamaan asioita ja esineitä, joilla ei ole ruotsinkielistä vastinetta. Usein sanavalinta on myös mielivaltainen ja lainasanaa käytetään, vaikka vastine löytyisikin, jolloin syynä on saada aikaan tietynlainen vaikutelma tai muu pragmaattinen motiivi. Tulosten perusteella ei voi tehdä kovin laajoja johtopäätöksiä, sillä materiaali on rajallinen eikä vastaa täysin originaalia kieltä. Tuloksista voi kuitenkin päätellä, että englannin kieltä käytetään paljon, ja niin tulee varmasti olemaan tulevaisuudessakin.</p>	
Asiasanat : anglisism, lainasana, lainaaminen, sanasto, tv-sarja	
Säilytyspaikka – Depository Jyväskylän yliopiston kirjasto - JYX	
Muita tietoja – Additional information	

1 Inledning

I min studie undersöker jag hur engelska påverkar och syns i det svenska talspråket i dag. Internationaliseringen tar över världen och människor i Sverige använder alltmer engelska lånord i vardagliga situationer på mycket varierande sätt, exempelvis antingen fullständiga fraser eller enstaka ord, oftast substantiv eller verb. Människor använder engelska (och andra språk) fast de inte är tvåspråkiga, och mängden av anglicismer ökar (Holmberg 2009). Man har forskat mycket i inverkan av engelska och andra språk i svenska genom tiderna, men oftast gäller det språkhistorien och äldre lånord som man redan accepterar som svenska ord nuförtiden. Ämnet har forskats med olika material och metoder, till exempel observation, intervjuer och enkäter i skolor och arbetsplatser (Svensson & Wiberg 2008, Thorvinger 2007). Det finns flera kvantitativa undersökningar om hur mycket engelska lånord det förekommer i svenska tidningar och tidskrifter. Resultaten visar att engelskan syns starkast där terminologin kommer från engelska som inom sport, musik och datateknik. Inom dessa saknas svenska termer ibland helt. (Ljung 1988: 88, 97). Min uppsats däremot observerar olika anglicismer som finns i talspråket. I medierna och kultur hörs engelska ord ständigt: i radion, på teve, även i inhemska (skrivna på svenska) böcker. (Holmberg, 2009)

1.2 Syfte

Syftet med föreliggande studie är att undersöka hur engelska har påverkat svenska och dess talspråk. Som material använder jag serien *Solsidan*. Mina forskningsfrågor är följande:

1. Hurdana anglicismer (enstaka ord, fraser och konstruktioner) förekommer det i serien *Solsidan*?
2. Vilken typ av anglicismer och vilka grammatiska kategorier är vanligast?
3. Kan man se någon pragmatisk motivering för dem?

De här frågorna har jag valt eftersom med materialet är det möjligt att utreda dessa ämnen ifråga. Som hypotes har jag att det finns engelska i serien i olika situationer, dock användningen av engelska är begränsad, för karaktärerna i serien bor i samma område, nära Stockholm. I serien hittar man språk som är så nära autentiskt talspråk som möjligt, även om repliker följer manuskriptet. Serien har varit mycket populär både i Sverige och i Finland och dess humor är sådan som man lätt kan identifiera sig med. Språket är en central del som bygger upp humorn i serien.

2 Bakgrund

2.1 Definiering av viktiga termer

I det följande definieras vissa centrala begrepp som används i avhandlingen.

Det finns ett ord som dyker upp i otaliga källor och också i böcker, nämligen *anglicism*. Termen *anglicism* har ibland en negativ klang, för ibland sägs det att engelskan hotar det svenska språket. Termen kan definieras på olika sätt (t.ex. Thorvinger, 2007: 6), men i ordböcker har det definierats ganska neutralt: ”typiskt engelskt uttryck som förekommer i ett annat språk” (SAOL). I det här skedet vill jag inte förmedla rädsla eller hota, utan anglicismer ses som positiva, nya nyanser som berikar språket.

Själva begreppet lånord i sig är komplicerat. Stålhammar (2010) konstaterar att det finns många oklarheter gällande lånord, därför används det ofta många olika underbegrepp i stället för lånord, t.ex. importord eller ordlån. I min avhandling använder jag ordet lånord när det är fråga om ord som genom tiderna har lånats in till svenskan.

I min avhandling tar jag inte ställning till arvord. De är sådana ord som har funnits i språket sedan urminnes tider (Edlund & Hene, 1992: 28). Skillnaden med lånord är att fast de också kan vara gamla, är de dock yngre än ett tusen år. Arvord är inte så lätta att spåra och etymologin är inte så klar (de är inte inlånade för nya företeelser).

2.2 En historisk tillbakablick

Svenska språket har varit under inflytande av olika språk i många hundra år. Nuförtiden är det allt vanligare speciellt i talspråk att använda engelska.

Nya lånord har uppstått genom tiderna och attityder mot dem har alltid varierat. Idag ser vi att ett stort antal främmande ord har fått en fast ställning i det svenska språket. När vi använder sådana ord är vi inte medvetna om att orden ursprungligen kommer från t.ex. engelska, franska eller tyska. De äldsta lånen kom till svenskan redan på fornsvenskans tid (Edlund & Hene 1992:43), mestadels från latin.

Under medeltiden satte kristendomens införande spår i språket, mest kom terminologin från latin eller grekiska (Edlund & Hene 1992: 44f). Till dessa hör många ord och termer, t.ex. ord i klosterlivet (”*abbedissa*”, ”*biskop*”, ”*kloster*”) och ord i Bibeln (”*profet*”, ”*ängel*”). När hansestäder

var starka och livliga, var lågtyskan den mest betydelsefulla långivare för det svenska språket och den har påverkat mycket svenskt ordförråd. Genom sin dominans i norra Europa byggde hansestäderna upp en helt ny stadskultur, och många ord i olika ämnesområden lånades in i svenskan som ännu används, såsom ord i handeln ("vikt", "tull", "betala", "byta"), stadslivet ("stad", "borgmästare", "fru", "herre") och yrkesbeteckningar ("köpman", "snickare", "skomakare"). Att så många ord lånades förklaras av att dessa företeelser inte funnits tidigare eller att objekten fått delvis ny betydelse. På 1500-talet fick hansemakten så småningom ge vika för reformationen och Martin Luthers högtyska bibelöversättning förorsakade en ny ström av lånord, bl.a. substantiv i militärlivet ("fänrik", "major", "ammunition"), bankväsendet ("bank", "kassa"), personbeteckningar ("slav", "häxa") och en avsevärd mängd adjektiv (t.ex. "artig", "munter", "riktig"). Tyskans betydelse för svensk ordförråd har under tidens lopp varit ganska viktig, även jämfört med engelskan (Martola 2014).

Engelskan började på allvar påverka först på 1700-talet, då man fick nya ord i svenskan i form av maträttsord och drycker (*rostbiff, pudding, sherry, rom*), men också mer officiella ord som enligt Edlund & Hene (1992: 55) "speglar det offentliga livets verksamheter", såsom *kommitté* och *pamflett* (ibid.). På 1700-talet hade franskan kanske det mest betydelsefulla inflytandet, men det kom nya ord också från tyska och latin.

På 1800-talet fortsatte det starka inflytandet av franska inom flera områden (Edlund & Hene 1992: 56). Nya ord uppträdde överallt i det vardagliga livet, från kläder och tyger (*blus, tyll*) till möbel-, trafik- och politiktermer (*lavoar, automobil, radikal, politik*) och köksredskap, samt inom kulturen. Utöver substantiv lånades från franska flera adjektiv och verb, t.ex. *brysk, pryd* (adjektiv) och *flanera, dementera* (verb).

Under 1800-talet hade engelska verkligen det största inflytandet in i svenska. Nya ord lånades inom otaliga områden, t.ex. tyger och klädesplagg (*pläd, pyjamas*), vissa sjötermer (*trål, vinsch*), mat och dryck (*biff, cocktail*), och sport och spel (*sport, hockey, bridge, match*). Kort sagt nästan alla områden i livet där nya föremål och företeelser introducerades. Det inlånades dock också mer abstrakta termer inom politiken, handeln och arbetsmarknaden, t.ex. *bojkott, jobb, koncern* och *konservativ*. Listan är faktiskt lång och det kan inte sägas exakt hur många lånord uppstod under 1800-talet, bara att det verkligen var ett stort antal. 1800-talet var en tid av tidningar, vilket också syntes inom ordförrådet och i nya lånord (t.ex. *intervju, reporter*). De var en bra kanal att använda och "lansera" nya ord, så att människor på riktigt började använda de nya lånorden.

Under 1900-talet pågick engelskans inverkan lika starkt som hundra år tidigare, kanske även starkare än förr. Edlund & Hene (1992: 58) listar igen nya ord inom flera områden och säger att speciellt i sportartiklar i dagstidningar hittar vi en stor mängd engelska lånord. Det här har också Ljung (1988) forskat i. Sporttermer användes redan i början av 1910-talet på engelska, och genom sportreferat har de spridits även till det vardagliga språket, utanför artiklar. Utöver sporttermer kom under 1900-talet in i ordförrådet termer t.ex. inom nöjeslivet och livsmedelsord (*broiler, juice, ketchup* och *jazz, festival, band*). I slutet av 1900-talet, under de två senaste decennierna (80- och 90-talet) har det också lånats in flera datortermer och ordförråd inom informationsteknologi.

Ljung (1988: 12) konstaterar att den engelska ”invasionen” i svenska började när det första världskriget slutade. Då blev USA först en politisk och ekonomisk supermakt, så inflytandet var inte särskilt överraskande. Ljung anser att en stor svårighet när det gäller lånord är att man inte vet vad ett lån är. Hur länge kvarstår ett lån som ett lån om det redan har blivit en del av svenska? Alla lånord är inte lika beständiga som andra, och många lånord är tillfälliga – de används kanske bara en gång och sedan glömmes man dem. Flera lånord rotar sig mer eller mindre i språket och tar sin plats i ordförrådet. Det är dock svårt att säga hur mycket tid det tar att ett lånord blir accepterad som ett svenskt ord.

Lånandet av engelska ord (och andra språk) pågår ännu idag och i framtiden, så länge det förekommer nya företeelser och termer som inte har motsvarande ord på svenska. Andra lånord kan på längre sikt få ett etablerat ställe i ordförrådet, när andra blir använda bara ett par gånger innan de försvinner.

2.3 Tidigare forskning

Erik Edlund och Birgitta Hene (1992) redovisar för lånord och ordlån i svenskan, men redogör för mer också om historien bakom lånandet. Boken beskriver också attityder till lån, men ur ett lite olika perspektiv. Edlund och Hene påpekar att variationen mellan olika enskilda grupper i samhället, som till exempel olika åldersgrupper, men demonstrerar också offentliga och mer generella ställningar. De uppvisar både positiva och negativa argument för och emot olika typer av lån. Därtill diskuterar de språkpurismen genom tiderna och hur attityderna har förändrats i historiskt perspektiv. Författarna presenterar också mer forskning om lexikala lån.

Ljung (1988) skildrar på ett mångsidigt sätt hur engelska började få ett allt större inflytande på svenska under åttiotalet. Källan är användbar, för det finns många liknande drag i engelska lånord

även idag. Som material i boken har författaren använt mest svenska dagtidningar, men också teve, radio och böcker.

Det är svårt att kvantifiera hur stort inflytande engelska har haft på svenska (1988: 56f.). Ljung har delat in dem i tre huvudkategorier av olika typer av engelska lån som förekommer: direkta lån, översättningslån och konstruktionslån. Enligt Ljung (1988:60) innehåller direkta lån ord och fraser, såsom ”*see you later*”, ”*too bad*”, ”*team*” eller ”*jeans*”. Den här gruppen är vanlig när det gäller engelska lånord i svenska, men också de två andra är mycket uppenbara i både skrift och tal.

Översättningslån kan vidare delas upp i två grupper, som är egentliga översättningslån och betydelser (Ljung 1988:72). Egentliga översättningslån är kort sagt termer för nya företeelser. Man lånar in egentligen hela den engelska kulturen och dess fenomen. Oftast är de sammansatta ord eller fraser. Egentliga översättningslån är inte en likformig kategori, för den bildas av både ordagranna översättningar (t.ex. *brainwashing* → *hjärntvätt*) och fria tolkningar av originalet (t.ex. *windsurfing* → *brädsegling*). Betydelser är oftast sådana enstaka ord som finns i båda språk och i grunden har samma betydelse, men motsvarar inte varandra exakt. Ljung (1988:76) tar som exempel ordet huvudvärk, som i svenskan ibland numera betyder ”problem” och köpa ett argument i betydelsen ”godta ett argument”. Båda exempel kommer från engelskans *headache* och *buy an argument*, för i engelska har de orden precis de här betydelserna utöver sina ursprungliga betydelser. Översättnings- och betydelaselån är mycket vanliga. De är inte så lätta att märka till än direktlån, men har kanske bättre förändringspotential i framtiden.

Konstruktionslån inkluderar t.ex. lånade genitiv- och pluralformer. De påverkar svenskans syntax, ordbildning och böjning. Syntaxlån finns av olika slag. Ibland kan man hitta hela engelska satskonstruktioner i svenskan (t.ex. vi är redo när du är från *we're ready when you are*). Ibland gäller det ordföljden och var adverbet står i meningen. En annan konstruktion som på senaste tiden har blivit mycket vanligt i svenskan är i ”Boken säljer bra/dåligt”. Där använder man verbet sälja på ett ovanligt sätt för svensk grammatik. Samma konstruktion kan man använda med andra verb, t.ex. ”Bilen kör bra” eller ”Pjäsen läser bra”. En annan grammatisk term som visar inverkan på engelska är genitiv. I svenskan säger man normalt t.ex. ”Kalles” istället för engelskans ”*Kalle's*”, men det verkar bli allt mer allmänt att använda det engelska sättet, dock bara inom ett begränsat speciellt område, nämligen namn på butiker, företag etc.

Mängden av lånord som människor använder och vem som tar emot nya lånord varierar enligt många faktorer. T.ex. kön, ålder, yrke, utbildning och bostadsort har en stor betydelse när det gäller mottagandet av nya ord. Det är kanske lite överraskande att åldern inte är den märkvärdigaste faktorn, utan t.ex. utbildning har ytterligare en viktig betydelse i attityder mot lånord. (Ljung 1988: 130)

Stålhammar (2010) redogör i sitt verk för inlånet av engelska ord till svenska från 1200-talet till i dag och presenterar lånord inom olika ämnesområden. Hon diskuterar också frågan om vad lånord egentligen är. Som jag har tidigare påpekat, var det svårt att definiera begreppet. Ibland kallas de för importord, för lånordet lämnar ju inte sitt ursprungliga språk. Enligt Stålhammar finns det olika slags lånord: behovslån beskriver nya föremål och materiella ting, såsom *dvd* eller *mejl*. (2010: 22f.) Statuslån fyller också nya behov, men då ersätter man ett svenskt ord som redan finns för föremålet och visar på ett sätt sin status, t.ex. att använda *second hand* i stället för ”begagnad”. De lånord som behåller sin stavning eller det mesta av det, kallas för direktlån. Om de är kombinerade med ett befintligt ord, kallas de för blandlån eller hybridlån. Sådana finns det med i mitt material också och jag kommer att kommentera dem i analysen.

I boken diskuteras det också om spridningen av engelskan över världen och engelskans roll i framtiden (2010: 213f.). Kommer engelska vidare vara en *lingua franca*? Troligtvis kommer det vetenskapliga och officiella språket stanna, men det uppstår nya varianter till vardagsengelska i olika länder, där språket tar upp fler drag av förstaspråket. I svenska märks engelskans inflytande mest i översättningslån och när fasta svenska uttryck ersätts av engelska (2010: 224). Engelska kommer troligen inte påverka massivt på svenskt vardagsspråk, men engelska lånord kan tränga ut svenska ord. Detta kunde leda till att det svenska ordförrådet skulle utarmas i stället för att berikas. När allt kommer kring, beror utvecklingen av svenska på hur vi alla använder språket.

Som källa och tidigare forskning har jag också använt artiklar i tidskriften *Språkbruk* och svenska avhandlingar. De är till största delen skrivna på 2000-talet, för jag försöker använda så aktuell material som möjligt. Ytterligare har man börjat diskutera mer engelska i svenska talspråk först då Svensson & Wiberg (2008) undersökte hurdan frekvens lånord har i nationella prov (i Sverige) och hurdana är gymnasistelevernas och lärarnas attityder till lånord. Attityderna visade sig vara positiva, men trots detta använde studenterna inte så mycket lån i nationella prov, har det visat sig i forskningen.

Thorvinger (2007) har i sin undersökning forskat i mängden om anglicismer i kommunikationen mellan svenska arbetare i ett stort tekniskt företag, som har engelska som koncernspråk. Som syfte hade Thorvinger att ta reda på hur frekventa anglicismer är, vilka de är och om det finns en skillnad mellan tal och skrift. Hon tar också upp den möjligheten att det kanske finns en skillnad mellan kvinnor och män när det gäller användandet av anglicismer. Hon ville också veta vilka attityder arbetare hade mot anglicismer. Som metod användes enkät och intervjuer med de anställda. Det var 100 personer som svarade på enkäten, varav drygt femtio procent var män.

Som resultat fick Thorvinger att det finns mer exempel på engelska direktlån i tal. Hon märkte dock att det inte är en stor skillnad vilka anglicismer som används. Både i skrift och tal finns det ord som är vanligt använda. Attityderna mot anglicismer var mest positiva, även om det fanns vissa skillnader i vilka engelska ord var acceptabla i informella respektive formella texter och situationer. Ålder och kön spelade ingen märkvärdig roll i resultaten. Oftast är det substantiv, adjektiv eller verb som lånas in i svenskan.

Frenneson (2005) forskade i sin undersökning hur mycket engelska lånord ungdomar använder på svenska nätsidor där de diskuterar musik, och hur vanligt det är. I studien användes sex olika forum för olika artister, såsom det svenska popbandet Kent och det irländska bandet U2, totalt från tre olika genren för att få ett mångsidigt material. Mängden av engelskan som användes visade sig vara stor, och bara lite större än i tidigare forskning, men varierar mycket i olika forum. Som resultat fick Frenneson att engelska används mycket, och att det finns en skillnad i frekvensen mellan olika forum. Användningen av engelska ord var störst i hiphopgenren. Minst lånord användes på U2:s forum. Åldern är också en stor faktor i hur mycket engelska det används. Unga fans använder mer lånord än äldre personer som deltar i diskussionen. I materialet som Frenneson hade fanns det inte en övervikt i ordklassstillhörigheten mellan olika forum.

Anglicismer behövs inte vara rädda av, hotet av lånord kommer från vår egen föreställning, konstateras det i en artikel i tidskriften *Språkbruk* (Holmberg, 2009) Enligt artikeln är det normalt att enstaka ord på olika språk lånas in i ordförrådet, det bara ett sätt hur språk utvecklas. Rädslan för nya lånord är inte den enda eller det lättast problemet. Ett svårare dilemma är om alla inte vet vad det nya ordet betyder. För att förstå betydelsen, måste man möjligen ha mer omfattande kunskap om ett ämnesområde. Det kan också diskuteras vilka anglicismer och lånord är nödvändiga. Poängen är, att översättningslån och användningen av anglicismer delar åsikter, och kommer troligen alltid göra det.

Med samma tema fortsätter en annan artikel i samma tidskrift ett par år senare (Arnstad, 2011). Språkrådet, som är en del av Institutet för språk och folkminnen, får varje dag svara på frågor om att är det okej att använda sådana engelska ord, och hur hanteras de på svenska. De säger användningen av engelska är inget problem, så länge svenskan också används. I artikeln intervjuas det en språkvårdare Linus Salö som säger att om det används ett engelskt ord, är det bäst att anpassa det i språket.

3 Mål, material och metod

Som material kommer jag att använda diskussioner och ordförråd i serien *Solsidan*. Motiveringen för materialet är att serien karaktäriseras av ett språkbruk som är nära det naturliga talspråket i dagens svenska. Äkta talspråk skulle ha varit tungt och besvärligare att få tag i och att samla in. Därtill bildar serien en helhet på ett annat sätt än t.ex. enstaka radioprogram som jag inte valde att använda. Språkbruket i *Solsidan* präglas av modernt talspråk som kan antas vara gynnsam variant för anglicismer. Jag kommer att använda avsnitt från den andra och tredje säsongen (sammanlagt tjugo avsnitt).

Solsidan är en svensk dramakomediserie som började visas i Sverige år 2010 på TV4. Hittills har det producerats fem säsonger av serien, och de har alla fått mycket intresse och tittare. Serien fick sitt genombrott i början av andra säsongen, då 2, 6 miljoner människor tittade på första avsnittet. Sådana tittarsiffror har ingen svensk komediserie haft under 2000-talet. Serien placerar sig i bostadsområdet Saltsjöbaden nära Stockholm och följer livet av Alex och Anna Löfström som har flyttat tillbaka till Alex barndomshem. Anna har svårt att anpassa sig till den nya miljön, och sakerna blir inte lättare när Ove Sundberg, den tråkigaste och snålaste mannen i Saltsjöbaden, dyker ständigt upp och irriterar alla (fast han inte menar det). Alex barndomsvän Fredrik Schiller och hans fru Mikaela umgås med paret också, fast ibland uppstår det lite problem mellan dem för att familjen Schiller är lite mer polerade och välbeställda än Alex och Anna. Under den andra och tredje säsongen händer det mycket i Löfströms liv. De gifter sig, får sitt första barn och renoverar sitt nya hus. Inget lyckas utan svårigheter, men åskådaren trivs säkert bra och serien blir inte långtråkigt.

Jag granskar närmare direkta lån, enstaka ord på engelska eller engelska uttryck. De kan man identifiera ur dialogen ganska lätt för ofta markeras de främmande orden i textningen med kursiv stil. Ibland markeras de även i texten med citattecken. Ytterligare har jag bra kunskaper i engelska som gör det tämligen lätt för mig att känna igen engelska ord. Ibland uttalas de engelska orden i serien även på ett ”engelskt” sätt i stället för svenskt uttal. Min studie är en kvalitativ analys för materialet är så begränsat. Som korpus använder jag 20 avsnitt i serien. Metoden är lingvistisk-semantic analys av lånord och anglicismer i korpusen. Därtill har jag beaktat uttalet av anglicismerna, närmare sagt huruvida de anpassats till svenskt uttal eller inte, men detta tema tog jag inte med i analysdelen i avhandlingen som ett eget tema. Delvis har min analys lexikala delar, för jag granskar t.ex. vilka ordklasser som finns i materialet, men undersökningen har också semantiska delar: ämnesområden och semantiska fälten av anglicismerna.

3.1 Insamlingen av materialet

Materialet samlades in ur sammanlagt tjugo avsnitt av serien *Solsidan* (2010-2012). Totalt hittade jag över hundra olika anglicismer. Även om jag förväntade mig att det finns så många, var det stora antalet något överraskande. I materialet fanns det mest direkta lån som var enstaka ord eller fraser, och två ord som förekom flera gånger (”yes” tre gånger och ”flashback” två gånger). Jag presenterar vissa ord som jag granskar närmare, som är de mest representativa för hela materialet. De är exempel från alla olika kategorier av anglicismer som finns i serien. Det måste dock observeras att jag har själv valt orden och fraserna till materialet, så det är möjligt att jag inte har lagt märke till alla ord som finns där.

4 Resultat

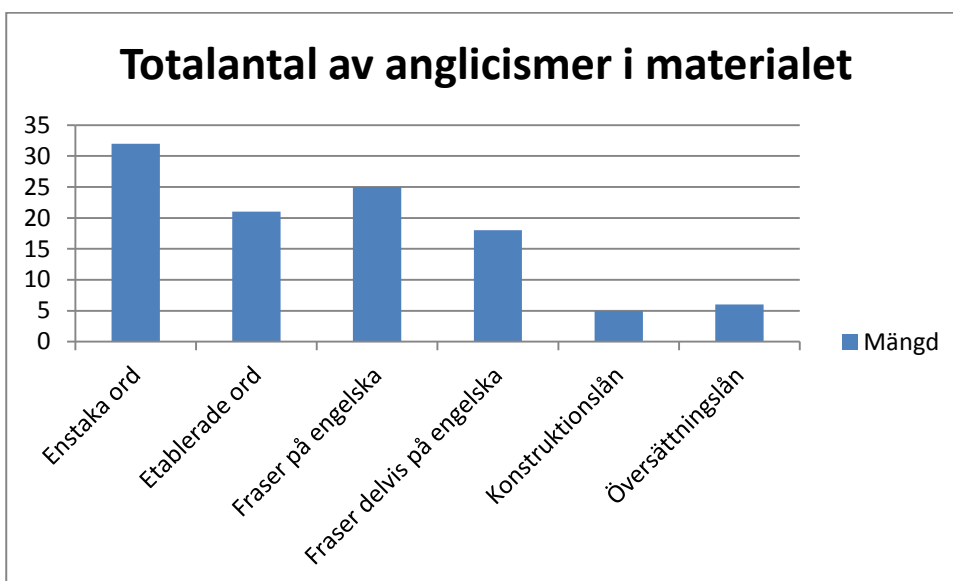
I den här delen analyserar jag materialet som samlats in för undersökningen och presenterar mina undersökningsresultat av engelska ord och deras egenskaper i olika kontexter i serien. I början redogör jag för olika typer av anglicismer som finns i materialet och diskuterar vissa exempel närmare. Ytterligare kommer jag att kommentera olika ord i serien och deras användning. Jag har delat in materialet i olika grupper enligt typen av engelska ord och fraser, på så sätt att de presenterar orden och uttrycken så mångsidigt som möjligt. Indelningen tar också i observation ordklassstillhörigheten av orden. Olika grupper presenteras senare. Totalt hittade jag 107 exempel i serien som jag tog med i materialet.

I slutet av resultatdelen kommenterar jag ytligt uttalet av ett par exempel i materialet för att presentera fonetiken och ortografin av orden och uttrycken med olika etableringsgrader.

Olika typer av anglicismer

Såsom ovan har konstaterats, användes det mycket direkta lån i serien, men det finns också andra typer av anglicismer, såsom översättningslån och konstruktionslån. Till närmare granskning tar jag de ord som representerar materialet så mångsidigt som möjligt och olika kontext samt ämnesområden. För olika slags anglicismer använder jag dels indelningen som jag presenterade i avsnitt *Tidigare forskning* följer delvis Ljungs (1988: 113f.) indelning av anglicismer, eftersom den lämpar sig för mitt syfte och material. För olika lånord använder jag också boken *Engelskan i svenskan* (Stålhammar).

I mitt material finns det ganska lite översättningslån och konstruktionslån, och de som finns kan ytterligare räknas in i andra kategorier. Det kan bero på att båda av dem är svårare att hitta än direktlån eller citatlån. Det är lite märkligt att de inte finns i materialet, för nuförtiden blir översättningslån allt mer allmänna: människor lånar in hela meningar och betydelser, såsom ”*det var en bra poäng*” (”*that’s a good point*”) eller ”*du är välkommen*” (”*you are welcome*”) som på svenska betyder ”varsågod”. I serien stöter man ändå inte på sådana översatta betydelser, utan oftare direktlån. I nästa avsnitt går jag vidare in till kategorier av anglicismer.

4.1 Enstaka ord

En stor del av de engelska ord som förekom i materialet var enstaka ord, och de flesta av dem substantiv. Olika ord har dock olika etableringsgrader, och därför har jag två olika kategorier för dem: enstaka ord och ord som finns i den nyaste upplagan av SAOL (Svenska Akademiens ordlista). Etableringsgraden betyder hur fasta orden är i ordförrådet: det är fråga om de första, tidigaste förekomsterna eller ordet används bara bland en viss grupp av människor (slangord, etc.). Det finns dock många engelska ord i svenskan som redan har fått ett fast ställe i ordförrådet, t.ex. *jeans*, *container* eller *ketchup*. Sådana ord fattar vi inte så ofta som engelska ord, för de används så mycket och är rätt vanliga i våra liv.

Ordklasstillhörigheten av orden i materialet var ganska klart, som redan sagt, speciellt i enstaka ord. De flesta av dem är substantiv, därtill finns det ett par verb och adjektiv.

Tabell 1. Enstaka ord i materialet i kategorier

Substantiv			Adjektiv	Verb	Andra
Karaktär:	Sport:	Varumärken:	“sweet”	“chilla”	“the switch”
“en gold digger”	“target height”	”Isadora. Ruby Red” (nagellack)	“obviously”	“facebooka”	“walk-in-closet”
”en player”	“triplebogey”	”Prozac” (antidepressivum, medicin)		“goes”	“en all-you-can-eat”
“en loser”		”Loubotinskor” (skomärke)		“twittra”	“speed-reading”
“shopaholic”		“Birkin-bag” (väskamärke)		“cockblocka”	”campingkök”
		”Barbie” (en världskänd docka)		“shoppar”	”bull’s eye”
		“iPaden” (en surfplatta)			“flashback”
		“Segway” (en tvåhjulig, motoriserad vehikel)			“state-of-the-art-equipment”
					“dead alley”
					“high five”
					“en to-do-lista”

Nästan alla av **substantiv** som finns i materialet är artnamn, men det finns också ett par egennamn. I Tabell 1 syns att det finns fyra olika kategorier av enstaka ord som är substantiv: karaktär, sport, varumärken och andra. Vad betyder de här kategorierna egentligen? Ord som skildrar karaktär är

människor med vissa egenskaper, t.ex. ”*en loser*” är en ”förlorare”, men svenska ordet används oftast bara i sport. När det talas om karaktär, finns det inte en motsvarighet i svenskan, så luckan måste fyllas i med ett lånord. En ”*gold digger*” (”guldgrävare”) är en kvinna som försöker hitta en rik man för sig själv. En ”*shopaholic*” (”köpgalen”) är en person som är beroende av att shoppa. Orden har sina vissa motsvarigheter på svenska, men de skildrar inte människorna på samma sätt som de engelska orden, som antyder till viss pragmatisk mening.

Egennamn i materialet är alla populära varumärken. Varumärken är också direktlån, en variant av eponymer, som är bildade på egennamn (Stålhammar 2010: 24). Varumärken blir vanliga ord, de används som artnamn, t.ex. ”*ta en prozac*”, där man rekommenderar en person att ta det lungt. I vissa fall är de sammanfogade med ett svenskt ord, t.ex. ”*Loubotinskor*”, där *Loubotin* är ett skomärke, och ordet *skor* är lagt till. Troligen används sådana hybridlån vanligen när en person talar om sina ägodelar och vill peka att en har dyra saker, det är ett visst statusmärke. I vissa fall då används endast varumärket, troligtvis för att varumärket är så känt i kulturen att det inte behövs förklara vilken företeelse är i fråga. När någon säger *Barbie*, alla vet att det talas om en docka som ser ut som en ung, smal kvinna.

I kategorin andra i Tabell 1 är orden blandade, men desto mer intressanta. De flesta av dem är direkta lån, lånade in för att fylla i lexikala luckor. Uttrycket ”*flashback*” verkar inte ha någon motsvarighet: betydelsen är detsamma i båda språk. De direkta lånen, såsom ”*walk-in-closet*”, ”*all-you-can-eat*” eller ”*speed-reading*” har en fast betydelse. De kan dock översättas på svenska, fast personer i serien har valt att använda den engelska termen. Ordet ”*walk-in-closet*” används istället för klädskåp eller garderob (fast de ändå inte har den exakta betydelsen som den engelska versionen) och ”*speed-reading*” har ersatt ”snabbläsning”. Det ter sig, att personer i serien använder engelska ord ofta för att visa att de vet och kan använda ”finare” ord på främmande språk. En ”*all-you-can-eat*” är en amerikansk version för en buffé, som betyder att kunden kan äta så mycket som hen orkar. Då använder personen ordet som ett statuslån. Bland materialet finns det fasta ordpar såsom ”*bull’s eye*” (full träff, full tia) eller ”*high five*”, som har en fast betydelse men ingen motsvarighet på svenska. De kan användas fristående som sådana eller de kan sammanslås ihop i en mening.

Det kommer ständigt nya **verb** in i svenskan för att skilda nya verksamheter vi har. Många av dem har något att göra med social media (”*facebooka*”, ”*twittra*” eller ”*googla*”), internet, eller nya substantiv som blir en del av ordförrådet, som leder till ett nytt verb också. Ofta bildas verbet efter

ett ny substantiv för en ny företeelse. Alla nya verb böjs enligt den första klassen, för den är den s.k. öppna eller produktiva klassen: t.ex. *twittra*, *twittrar*, *twittrade*, *twittrat* eller *youtuba*, *youtubar*, *youtubade*, *youtubat* (båda refererar till servicer på internet: Twitter och Youtube).

I serien används det inte så många verb som kan räknas med som anglicism eller citatlån, men de få som finns hittas ganska lätt, för de har ett engelskt ord inräknat.

Verb som används i serien (som jag har tagit med in på materialet) används oftast i infinitivform, bara verbet *shoppa* är i aktiv form. Det är dock inte så relevant, utan en tillfällighet.

I materialet finns det ett par **adjektiv** som jag har tagit med i som anglicismer eller lånord. De är inte ens nära så vanliga som substantiv, men det är vanligt, för ofta lånas nya ord in för att beskriva nya företeelser. Med adjektiv är det däremot ofta vanligt att understryka och betona betydelser eller skapa en komisk ställning, t.ex. ”Wow, *det var sweet!*”. Adjektiv som ”cool” eller ”sweet” kan också förekomma som interjektioner. Med adjektiv kan det också beskrivas människor, men i materialet finns det inte sådana ord. Ordet ”obviously” är ett lite svårare fall. Det är inte riktigt ett adjektiv, men det är inte ett substantiv heller. När ordet förekommer som anglicism i ett annat språk, har det en ganska sarkastisk betydelse. Det används ofta för att uttrycka för samtalspartnern att ”så klart” eller ”javisst”, ”tänker du att jag är så dum att jag inte vet” osv.

4.2 Etablerade ord (finns i SAOL)

I materialet finns det ett stort antal ord som ursprungligen har varit lånord, men under tiden har de använt så mycket att orden har fått ett fast ställe i ordförrådet. Orden är så etablerade, att fast med första glansen ser de ut som engelska ord, finns de i svenskspråkiga ordböcker, såsom Svenska Akademiens ordlista.

Tabell 2. Etablerade ord i olika kategorier

Människor	Abstrakta ord	Mest etablerade	Teknik	Andra
<i>butler</i> (hovmästare i privatjänst)	<i>tempo</i> (hastighet, fart)	<i>skateboard</i> (rullbräda) kolla i Korpen (används rullbräda numera)	<i>online</i> (ansluten till Internet)	<i>second hand</i> (begagnad)
<i>bitch</i> (självständig, aggressiv kvinna)	<i>fokus</i> (brännpunkt, i centrum för uppmärksamhet)	<i>jeans</i> (långbyxor av hart denim)	<i>nätverka</i> (söka nya kontakter)	<i>smart</i> (skicklig, slipad)
<i>baby</i> (spädbarn)	<i>deal</i> (överenskommelse)	<i>ketchup</i> (tomatsås)	<i>surfa efter tal</i> (på nätet)	<i>container</i> (godsbehållare)

<i>mitt ex</i> (före detta make, ex-hustru)	<i>agenda</i> (dagordning)	<i>party</i> (bjudning, fest)	<i>receivern</i> (kombinerad förstarkare)	
<i>macho</i> (maskulin, manlig)	<i>light</i> (lätt, t.ex. ett livsmedel)			

Intressant med de här mer etablerade orden som finns i Tabell 2 är, att fast svenska ordlistor har med dem, framgår de klart i materialet som anglicismer. Engelskan i orden avslöjas genom olika skäl. I vissa ord är det ortografin, dvs. stavningen och utseendet av orden: t.ex. skateboard eller butler, som inte följer traditionell svensk ortografi. En annan faktor som avslöjar att ord är lånade är att de uttalas ”på engelska”. Det är ett bra sätt för mig att lägga märke till orden, för jag känner inte hela svenska ordförrådet till hundra procent.

Alla ord förutom *nätverka*, *macho*, *surfa*, *light* och *smart* är substantiv. Därför är olika kategorier inte bildade enligt ordklassstillhörigheten. Såsom i enstaka ord, har jag delat orden enligt olika teman som kom upp när jag samlade in orden. En kategori i tabell 2 är mest etablerade ord. Indelningen är arbiträr, där finns det ord som jag tycker att inte mer används med deras ursprungliga versioner, för de engelska versionerna är så vanliga, och lite kortare också. Ord som är mest etablerade har ”gamla” motsvarande ord på svenska, men nuförtiden ses de som alldeles olika ord, t.ex. ketchup definieras som tomatsås, men betydelser av orden tomatsås och ketchup har hamnat långt ifrån varandra. Vissa etablerade ord har dock en svensk motsvarighet, men nuförtiden väljer människor att använda den engelska versionen, t.ex. ”second hand” i stället för begagnad. Det här tycker jag att är intressant, och det kvarstår en fråga: Varför använder man ett engelskt ord om det finns en svensk motsvarighet?

Ord som skildrar människor kommer alla från engelskan, men har fått ett relativt fast ställe i ordförrådet. Kanske används de inte av hela populationen, för deras ämnesområde är lite gränsat. ”Baby” kan betyda antingen ett spädbarn eller ”älskling”, så betydelsen beror på kontexten. Ordet ”*macho*” beskriver en man som är jätte maskulin eller manlig, vanligen är betydelsen lite negativ. Det kan används både som substantiv och adjektiv.

Abstrakta ord är sådana ord som inte beskriver konkreta företeelser. Ordet ”*light*” i materialet betyder ett lätt livsmedel, som innehåller t.ex. mindre fett eller socker.

4.3 Fraser på engelska

Fast det finns en stor del enstaka ord i materialet, är även hela fraser på engelska vanliga där. Fasta fraser är den största och vanligaste gruppen av engelska fraser som används i serien. Det är ingen överraskning, nämligen de är rätt vanliga i dag och de är lätta att låna in dem, speciellt för unga människor som stöter på engelska uttryck på nätet, i teveprogram och i tidskrifter.

Tabell 3. Fraser på engelska delade in i kategorier

Fasta fraser	Interjektioner	Sport/Teknik	Dåligt engelska ("Bad English")
"point taken"	"wow"	"Side to side!"	"point of no return"
"Who wants to be a millionaire?" ("Vem vill bli miljonär?")	"Yes!"	"Silence at the court, please!"	"Love you long time"
"pregnant babes"	"crash boom"	"set grass"	"hard stuff, real stuff"
"golden shower"	"I love it!" ("Jag älskar det!")		"you need to be handling business, your game has to be liquid, you need to be hitting poontang"
"walk that extra mile"	"What's up, homeboy?"		
"it's not for sale" ("Den är inte till salu")	"So am I, old boy! So am I!"		
"Let's do this"	"Shit."		
"shop till you drop"			
"I'll take that as a yes"			
"top notch"			
"so what"			

I Tabell 3 har jag delat fraser in i kategorier beroende på hur engelskan används. Interjektioner är utrop eller hälsningsord, fraser som används exempelvis när man hälsar, svarar eller reagerar till något som en person säger eller vad som händer. Därtill lånas svordomar ofta in i ordförrådet, i mitt material "shit" från engelskan. Ofta fungerar engelska fraser som utrop eller konstateranden, för de har en viss betydelse på engelska, som inte kan uttrycks med en svensk motsvarighet. Karaktärerna i serien är nästan alla vuxna. Om det fanns mer ungdomar skulle det säkert finnas även flera svordomar och andra skillnader i användandet av språket. Givetvis kan det också påverka att serien är avsedd för hela familjen och meningen är inte att fortsättningsvis svära.

Det finns ett par sporttermer i fraserna också, möjligen för att i serien spelas det golf och tennis. ”*Silence at the court, please*” betyder att man ska vara tyst på golfplanen. Det är en fast sportterm, som i serien används för att skapa en underhållande situation, men utanför kontexten har den ingen motsvarighet på svenska heller.

”*Set grass* (sätta gräset). Fem millimeter. Jag ska ha en *green* (golfterm) på baksidan.” I serien har Fredde en gräsklippare, som han installerar.

Engelska förekommer i serien på ett litet annorlunda sätt också: engelska fraser används, men de är inte grammatiskt korrekta och låter därför ganska konstiga. I serien används sådant språk oftast när karaktärer har ett samtal med varandra och en av dem förklarar något, meningen är att betona engelska och ett starkt intryck.

4.4 Fraser delvis på engelska

i Tabell 4 har jag fraser delvis på engelska. De är inte med i fraser på engelska, för det finns skillnader i hurdana fraserna är och hur engelska har använts. Det kan förstås finnas otaliga skäl till varför det används engelska ord blandade i svenska fraser, och i min avhandling är det inte meningen att gissa eller supponera, men jag kan ge ett par möjliga exempel i alla fall.

Att använda anglicismer i sitt språk är ett sätt att få variation i språket och vara kreativ. Det kan också vara ett sätt att förmedla vissa typer av associationer eller skapa en komisk effekt. De kan också funka som interjektionerna.

Tabell 4. Fraser delvis på engelska i olika kategorier

Substantiv	Fraser	Andra	Sammansättningar
” <i>ta en toy</i> ” (“have a toy”)	” <i>lite too much</i> ” (“a little too much”, lite för mycket)	” <i>vi är så här tigha</i> ”	” <i>ramp- eller streetkille</i> ”
” <i>highway to döden</i> ”	” <i>men that’s it, tror jag</i> ”	” <i>romantisk weekend</i> ” (“a romantic weekend”, en romantisk veckoslut)	” <i>Det är lite vandrarhemsfeeling</i> ”
” <i>Queen of Saltis</i> ”	” <i>Hej, homie</i> ”	” <i>med lime och en blueberrybagel</i> ”	” <i>slottswekendpaketet</i> ”
” <i>Vi ska göra en styling på dig så att du får game</i> ”	” <i>for the record, liksom</i> ”		” <i>en milf-varning</i> ”
” <i>vi har inga issues</i> ”			” <i>vi gör en crazygrej</i> ”
” <i>vilken serve</i> ”			

Som tidigare konstaterat, i serien finns det personer som lever i ett fint bostadsområde och behöver inte oroa sig över om de har tillräckligt med pengar. Genom att använda engelska ord i sitt språk visar de sin grupptillhörighet och markerar identitet. Språkbruket signalerar vilken grupp personen vill tillhöra (Edlund & Hene, 1992: 87) T.ex. på en restaurang kan en beställa ”ett muffin med lime och en ”blueberrybagel” för att ta med”.

4.5 Konstruktionslån och översättningslån

Konstruktionslån:

Fast jag tidigare har påpekat att det inte finns så mycket konstruktionslån eller översättningslån i materialet, vill jag nämna de som finns, för det visar att det används anglicismer på olika sätt i serien. Jag kommer inte att analysera de så mycket som enstaka ord och fraser, för de är inte så essentiella för mitt syfte, men jag kommer att presentera dem.

Tabell 5. Konstruktionslån

Ordet i materialet:	Motsvarighet på svenska:
”teambildningen”	team, arbetslag, grupp (i SAOL)
”sponsminglet”	mingel, umgänge med gäster på en fest. Spons, sponsor (i SAOL)
”lilla motherfuckern”	en elak, våldsam person
”receivern”	kombinerad förstarkare, radiomottagare (i SAOL)
”fajt” (fight)	en strid, ett slag

I tabell 5 ovan finns det ett par exempel av konstruktionslån. Nästan alla av dem kunde finnas i en annan kategori också, för konstruktionslån förekommer bara när ordet inte är i obestämd form. Om vi jämför tabell 5 med andra tabeller, i synnerhet mängden av orden, kan vi se detta skillnaden – det finns nästan inga konstruktionslån.

Översättningslån

Jag har finska som modersmål och har bara studerat engelska och svenska. Därför vet jag inte alla idiomiska uttryck som finns i svenska. Därför har jag anlitat lexikala resurser och ordböcker. Med hjälp av detta har jag hittat ett par fraser i materialet som jag känner igen som översättningslån.

Tabell 6. Översättningslån i materialet

<i>”värt varenda krona”</i>	<i>”worth every penny”</i>
<i>“stadens puls”</i>	<i>”the beat of the city”</i>
<i>“som fisken i vatten”</i>	<i>“like a fish in the water”</i>
<i>”mitt hjärta bultar för...”</i>	<i>”my heart beats for...”</i>
<i>”inte den skarpaste knivan i lådan”</i>	<i>”not the sharpest tool in the shed”</i>

I tabell 6 finns det fraser eller uttryck som är direkt översatta från engelska till svenska. Det är möjligt att i serien finns det även mera av dem som jag bara inte har märkt, men det viktigast i mitt material är att de åtminstone används en aning.

5 Sammanfattande diskussion

Det finns olika skäl till varför man använder anglicismer och lånord. De flesta av anglicismer är substantiv och olika slags direktlån. Jag var lite överraskad över att det inte fanns så mycket översättningslån i materialet, för de verkar vara de mest vanliga i talspråk utanför serien nuförtiden. Pragmatiska motivationer för anglicismer är varierande och beror på situationen. Att använda ett engelskt ord är ofta ett eget val i serien och karaktärerna vill göra det fast en svensk motsvarighet fanns.

Det var intressant att forska in sig i ett visst ämne för en längre tid, läsa forskningslitteratur och vetenskapliga texter och lära sig nya saker om språk och språkhistoria. Tidigare forskning hjälpte mycket när jag skrev min egen avhandling, med hjälp av den kunde jag reflektera mitt eget material och fick också hjälp för att analysera materialet och komma på med olika kategorier för olika anglicismer och för att definiera termer. I jämförelse med tidigare forskning hade jag inte så mycket material och frekvensen på orden var mindre, men ämnet var likadant.

Under undersökningsprocessen har jag lärt mig skriva bättre vetenskapligt språk och överväga vilka ordform och synonymer är passande för en kandidatavhandling. Jag har också lärt mig att söka vetenskapliga källor och läsa tidigare forskning och vetenskapliga artiklar med en tillräckligt kritisk synpunkt. Efter att ha samlat in eget material och skrivit avhandlingen är det lättare att fördjupa sig i vetenskapliga publikationer och ha sin egen opinion.

Det finns säkert möjligheter för vidare undersökning kvar med materialet som jag använde. Det finns fler säsonger av serien, och en till har börjat filmas. Ett tema som ännu intresserar mig kring ämnet är kommunikationen och hur personerna i serien umgås med varandra. Det skulle ha varit ett för stort tema att ta med i kandidatavhandlingen, och därför funderade jag bara ytligt på pragmatiska motivationer för användandet på anglicismer.

Material och metod har säkert haft sin del på hurdana resultat jag fick i undersökningen. Med olik material skulle jag ha hittat annorlunda anglicismer och det skulle ha varit en skillnad i frekvensen av ord. Metoden var ganska enkel, om jag hade använt en mångsidigare indelning eller valt ord för materialet mer kritiskt, skulle det hade haft en effekt till analysen.

6 Litteraturlista

Arnstad, M. Coola ner! Engelska är okej <http://spraktidningen.se/artiklar/2010/12/coola-ner-engelska-ar-okej> (Hämtad 10.2.2015)

Edlund, L. & Hene, B. 1992, *Lånord i svenskan – om språkförändringar i tid och rum*

Frenneson, S. 2005, "Shit, den dissen var nice!" – Om användandet av engelska lånord i ungdomars diskussioner på Internet Göteborg Universitet, Institutionen för svenska språket

Holmberg, D. Hjälp – ett lånord <http://spraktidningen.se/artiklar/2009/04/hjalp-ett-lanord> (Hämtad 10.2.2015)

Ljung, M. 1988, *Skinheads, hackers & lama ancor – engelskan i 80-talets svenska*

Thorvinger, E. 2007, *Replya? Varför svarar inte svenskar längre?: - en studie i användning av och attityder till anglicismer på ett svenskt företag* Lund: Lund University <https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/1324353> (Hämtad 10.2.2015)

Martola, N. 2014 *Lånat och ärvt i svenskan*, Språkbruk 2/2014
<http://www.sprakbruk.fi/index.php?mid=2&pid=13&aid=4226> (Hämtad 10.4.2015)

Stålhammar, M. 2010, *Engelskan i svenskan*

Svensson, E. & Wiberg, R. 2008, *Engelskans inflytande på svenskan: En studie av gymnasieelevers samt språklärares attityder till lånord* Halmstad: Halmstad University, School Of Teacher Education
<http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A238374&dswid=-8510>
(Hämtad 10.2.2015)

Information om serien: <http://www.tv4.se/solsidan/artiklar/solsidan-lever-vidare-i-tre-nyas%C3%A4songer-4fc0010c04bf72519400a836>

http://fi.wikipedia.org/wiki/Onnea_onkimassa (Hämtad 5.3.2015)

[http://sv.wikipedia.org/wiki/Solsidan_\(TV-serie\)](http://sv.wikipedia.org/wiki/Solsidan_(TV-serie)) (Hämtad 18.3.2015)